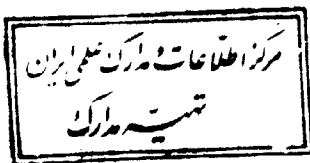

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران

دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی

**بررسی میزان همخوانی مجله های فارسی با
استانداردهای ایزو**

۱۳۷۵ / ۲ / ۹

ارائه شده به دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی به عنوان بخشی از
شرایط دریافت درجه کارشناسی ارشد در رشته کتابداری و اطلاع رسانی

عباس کیلوری

تهران - بهمن ۱۳۷۴

۳۷۱۹

۱۳۷۶-۵۶-۲۶

بسمه تعالی

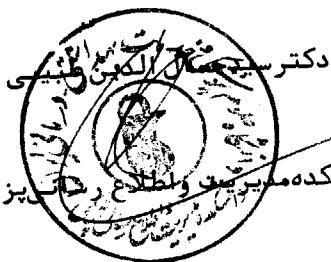

دانشگاه علوم پزشکی ایران
دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی

تصویب‌نامه پایان‌نامه کارشناسی ارشد

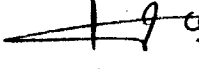

بدینوسیله اعلام می‌نماید آقای عباس گیلوری دانشجوی دوره کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی پایان‌نامه خود را تحت عنوان "بررسی میزان همخوانی مجله‌های فارسی با استانداردهای ایزو"

در تاریخ ۷۴/۱۲/۶ به‌عنوان آخرین شرط دریافت درجه کارشناسی ارشد به هیئت علمی این دانشکده ارائه‌شده و مورد قبول واقع شد / م

رئیس دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی

خانم دکتر فاطمه سبکروح
خانم فاطمه رها دوست
خانم آغا فاطمه حسینی
خانم دکتر فاطمه اسدی گرگانی

استاد راهنما:
استاد مشاور:
مشاور آمار:
استاد داور:

آدرس - خیابان ولی عصر (عج) بالاتر از ظفر نیش‌خیا باز شهید بابک بهرامی پلاک ۱

تلفن - ۸۰۸۸۸۲۹ - ۸۰۸۸۷۶۴ - ۲۲۲۵۹۹۰

۳۷۱۶

مثلشان مثل آن کسی است که آتشی افروخت. چون پیرامونش را روشن ساخت،
خدا روشنایی از آنان باز گرفت و نابینا رهایشان کرد(سوره بقره آیه ۱۷).

الهی،

آنچه ما خود را کشتیم به بر میار و آنچه تو ما را کشتی آفت ما از آن باز دار(مناجات نامه)

آن خطاط سه گونه خط نبشتی : یکی او خواندی ، لا غیر، یکی را هم او خواندی هم غیر،
یکی نه او خواندی نه غیر او. آن خط سوم منم (شمس تبریز).

تقدیم

به روح مادرم

به فرشته ای

که سرشار از زلال عاطفه

در غربت ملال

غریبانه و پرکشان

از کوچه های شرحی بودن

گذشت

... فانوس خورشید

به غروبی جاودانه رسید.

به پدرم

که تمامیت بودن خویش را

مدیون اویم.

سپاس

از اساتید معظمه، خانمها دکتر فاطمه سبک روح
فاطمه رهادوست، فاطمه حسینی و دکتر فاطمه
اسدی که در طول انجام پژوهش همواره از
مساعدتها و راهنماییهای ارزنده شان برخوردار
بوده ام کمال تشکر و امتنان را دارم.

چکیده :

پیروی از استاندارد واحد در امر انتشار مجله ها، علاوه بر افزایش جذابیت مجله برای خواننده، باعث تسهیل نمایه سازی، سهولت تاسیس بانکهای اطلاعات علمی کامپیوتری و در نتیجه اشاعه سریع تر اطلاعات می گردد. براین اساس، پژوهش حاضر میزان رعایت استانداردهای ایزو در مجله های فارسی را مورد بررسی قرار می دهد. در این تحقیق از روش پیمایش توصیفی برای توصیف و تفسیر اطلاعات استفاده شده است. اهداف پژوهش مطرح در این تحقیق عبارتند از:

۱. مشخص کردن گروه های موضوعی مجلاتی که بیشتر از سایر گروه ها از استاندارد پیروی کرده اند.
۲. تعیین گروه های ناشرینی که بیشتر از سایرین استانداردهای ایزو را در امر انتشار مجله بکار گرفته اند.

جامعه پژوهش، تمام مجله های فارسی در حال انتشار تا زمان انجام تحقیق را شامل می شود. از میان گزارشات استاندارد ایزو، ۱۴ استاندارد که از ۴۰ فقره اطلاعاتی تشکیل شده است انتخاب، و در قالب «سیاهه بررسی رعایت استاندارد ایزو در مجله های فارسی» که برای هر مجله یک برگ پر شده، ارائه شده است. در پژوهش حاضر برای پرهیز از عوامل بازدارنده در روائی تحقیق که از مشکلات دسته بندی موضوعی همه مجله ها و رعایت نکردن استاندارد توسط بسیاری از هفته نامه ها ناشی می شود، مجله های مورد بررسی به سه دسته، گروه اول، دوم و سوم تقسیم شده اند. برای تجزیه و تحلیل اطلاعات گرد آوری شده از نرم افزار SPSS استفاده شده است. نتایج پژوهش نشان می دهد که: الف. میزان همخوانی مجله های فارسی با استانداردهای ایزو در سطح پائینی قرار دارد. ب. ناشران دولتی بیشتر از سایر گروه های ناشر در انتشار مجله های خود از استاندارد پیروی کرده اند. ج. در گروه های سه گانه مجلات، مجله های گروه اول همخوانی بیشتری را با استانداردهای ایزو نشان داده اند. د. از نظر موضوع، مجله های منتشر شده در حوزه موضوعی روانشناسی بیشتر از سایر گروه ها از استانداردهای ایزو پیروی کرده اند. با عنایت به یافته های پژوهش توصیه می شود که وزارت ارشاد و فرهنگ اسلامی دستنامه ای را برای آموزش شیوه انتشار مجله های فارسی تهیه و در اختیار ناشران قرار دهد.

فهرست مندرجات

صفحه	عنوان
ب.....	صفحه اهداء.....
د.....	صفحه تشکر.....
ه.....	چکیده فارسی.....
و.....	فهرست مندرجات.....
ی.....	فهرست جداول.....
۱.....	فصل اول: مقدمه.....
۳.....	۱-۱- بیان مسئله.....
۴.....	۲-۱- ضرورت پژوهش.....
۴.....	۳-۱- سئوالات پژوهش.....
۵.....	۴-۱- اهداف پژوهش.....
۵.....	۵-۱- روش پژوهش و گرد آوری اطلاعات.....
۶.....	۶-۱- تعریف واژه ها و تعاریف عملیاتی.....
۱۱.....	فصل دوم: مروری بر مطالعات گذشته.....
۱۱.....	۱-۲- مقدمه.....
۱۱.....	۲-۲- استاندارد چیست؟.....
۱۲.....	۳-۲- استانداردهای ایزو.....
۱۳.....	۴-۲- مطالعات انجام شده در جهان.....
۱۵.....	۵-۲- مطالعات انجام شده در ایران.....

۱۷.....	فصل سوم: روش پژوهش و گرد آوری اطلاعات
۱۷.....	۱-۳- روش پژوهش
۱۷.....	۲-۳- جامعه مورد پژوهش
۲۰.....	۳-۳- روش گرد آوری اطلاعات
۲۰.....	۴-۳- استانداردهای انتخاب شده برای ارزیابی
۲۴.....	۵-۳- توضیحات ضروری درباره استانداردهای گزینشی
۲۸.....	فصل چهارم: تجزیه و تحلیل یافته ها
۲۸.....	۱-۴- مقدمه
۲۹.....	۲-۴- استاندارد شماره ۱
۳۰.....	۱-۲-۴- مجله های گروه اول
۳۲.....	۲-۲-۴- مجله های گروه دوم
۳۴.....	۳-۲-۴- مجله های گروه سوم
۳۵.....	۳-۴- استاندارد شماره ۲
۳۶.....	۴-۴- استاندارد شماره ۳
۳۷.....	۱-۴-۴- مجله های گروه اول
۳۹.....	۲-۴-۴- مجله های گروه دوم
۴۰.....	۳-۴-۴- مجله های گروه سوم
۴۱.....	۵-۴- استاندارد شماره ۴
۴۲.....	۱-۵-۴- مجله های گروه اول
۴۲.....	۲-۵-۴- مجله های گروه دوم
۴۲.....	۳-۵-۴- مجله های گروه سوم
۴۲.....	۶-۴- استاندارد شماره ۵
۴۳.....	۱-۶-۴- مجله های گروه اول

۴۴.....	۲-۶-۴- مجله های گروه دوم
۴۵.....	۳-۶-۴- مجله های گروه سوم
۴۶.....	۷-۴- استاندارد شماره ۶
۴۷.....	۱-۷-۴- مجله های گروه اول
۴۸.....	۲-۷-۴- مجله های گروه دوم
۴۹.....	۳-۷-۴- مجله های گروه سوم
۵۰.....	۸-۴- استاندارد شماره ۷
۵۱.....	۱-۸-۴- مجله های گروه اول
۵۳.....	۲-۸-۴- مجله های گروه دوم
۵۴.....	۳-۸-۴- مجله های گروه سوم
۵۵.....	۹-۴- استاندارد شماره ۸
۵۶.....	۱۰-۴- استاندارد شماره ۹
۵۶.....	۱۱-۴- استاندارد شماره ۱۰
۵۷.....	۱۲-۴- استاندارد شماره ۱۱
۵۷.....	۱-۱۲-۴- مجله های گروه اول
۶۰.....	۲-۱۲-۴- مجله های گروه دوم
۶۲.....	۳-۱۲-۴- مجله های گروه سوم
۶۳.....	۱۳-۴- استاندارد شماره ۱۲
۶۴.....	۱۴-۴- استاندارد شماره ۱۳
۶۵.....	۱۵-۴- استاندارد شماره ۱۴
۶۶.....	۱۶-۴- استاندارد در بخش های مختلف مجله در گروه های سه گانه مجلات
۶۷.....	۱-۱۶-۴- مجله های گروه اول
۶۷.....	۲-۱۶-۴- مجله های گروه دوم
۶۷.....	۳-۱۶-۴- مجله های گروه سوم

۶۹.....	۴-۱۶-۴- رعایت استاندارد در کل جامعه مورد پژوهش
۶۹.....	۴-۱۷- بررسی موضوعی مجله های گروه اول
۷۶.....	۴-۱۸- رعایت استاندارد در مجلات براساس ناشر
۸۰.....	۴-۱۹- رعایت استاندارد در دوره های مختلف مجلات
۸۵.....	فصل پنجم: نتیجه گیری و پیشنهادها
۸۵.....	۵-۱- یافته های پژوهش
۹۰.....	۵-۲- پیشنهادات
۹۰.....	۵-۲-۱- در ارتباط با یافته های پژوهش
۹۱.....	۵-۲-۲- پیشنهادهایی برای تحقیقات آینده
۹۲.....	فهرست منابع فارسی
۹۳.....	فهرست منابع انگلیسی
۹۶.....	پیوست شماره ۱: فهرست مجله های گروه اول
۱۰۷.....	پیوست شماره ۲: فهرست مجله های گروه دوم
۱۱۰.....	پیوست شماره ۳: فهرست مجله های گروه سوم
۱۱۱.....	پیوست شماره ۴: چک لیست
۱۱۳.....	پیوست شماره ۵: سیاهه بررسی رعایت استاندارد ایزو در مجله های فارسی
۱۱۴.....	چکیده انگلیسی

فهرست جدول ها

شماره صفحه	جدول
۲۸	جدول شماره ۱: توزیع فراوانی مجله های منتشره در گروه های سه گانه مجلات جدول شماره ۲: توزیع فراوانی ارائه فقره های اطلاعاتی روی جلد مجله
۳۰	(ISO 8: 4.2) در مجله های گروه اول جدول شماره ۳: توزیع فراوانی تعداد موارد رعایت شده فقره های اطلاعاتی روی جلد مجله (ISO 8: 4.2) در گروه اول
۳۱	جدول شماره ۴: توزیع فراوانی رعایت فقره های اطلاعاتی روی جلد مجله (ISO 8: 4.2) در مجله های گروه دوم
۳۲	جدول شماره ۵: توزیع فراوانی تعداد موارد رعایت فقره های اطلاعاتی روی جلد مجله (ISO 8: 4.2) در مجله های گروه دوم
۳۳	جدول شماره ۶: توزیع فراوانی ارائه فقره های اطلاعاتی روی جلد مجله (ISO 8: 4.2) در مجله های گروه سوم
۳۴	جدول شماره ۷: توزیع فراوانی تعداد موارد رعایت فقره های اطلاعاتی روی جلد (ISO 8: 4.2) در مجله های گروه سوم
۳۵	جدول شماره ۸: توزیع فراوانی ارائه شماره استاندارد بین المللی پاییندها (ISO 3297 : 6) در مجله های گروه اول
۳۷	جدول شماره ۹: توزیع فراوانی تعداد موارد رعایت شده شماره استاندارد بین المللی پاییندها در بخش های مجلات (ISO 3297 : 6) در مجله های گروه اول
۳۸	جدول شماره ۱۰: توزیع فراوانی ارائه شماره استاندارد بین المللی پاییندها در بخش های مجله (ISO 3297 : 6) در مجله های گروه دوم
۳۹	جدول شماره ۱۱: توزیع فراوانی ارائه شماره استاندارد بین المللی پاییندها (ISO 3297 : 6) در بخش های مختلف مجله در مجله های گروه سوم

- جدول شماره ۱۲: توزیع فراوانی موارد ارائه شماره استاندارد بین المللی
- ۴۱ پیاپیها در بخش های مجله (6 : ISO 3297) در مجله های گروه سوم
- جدول شماره ۱۳: توزیع فراوانی ارائه عنوان در بخش های مختلف مجله
- ۴۲ (ISO 8: 3.4) در مجله های گروه اول
- جدول شماره ۱۴: توزیع فراوانی موارد رعایت عنوان در بخش های مختلف
- ۴۴ مجله (ISO 8: 3.4) در مجله های گروه اول
- جدول شماره ۱۵: توزیع فراوانی ارائه عنوان در بخش های مختلف مجله
- ۴۵ (ISO 8: 3.4) در مجله های گروه سوم
- جدول شماره ۱۶: توزیع فراوانی تعداد موارد ارائه عنوان در بخش های مختلف
- ۴۵ مجله (ISO 8: 3.4) در مجله های گروه سوم
- جدول شماره ۱۷: توزیع فراوانی ارائه فقره های اطلاعاتی بالای صفحه فهرست
- ۴۷ مندرجات (ISO 8: 4.2) در مجله های گروه اول
- جدول شماره ۱۸: توزیع فراوانی تعداد موارد رعایت فقره های اطلاعاتی
- ۴۸ بالای صفحه فهرست مندرجات (ISO 8: 4.2) در مجله های گروه اول
- جدول شماره ۱۹: توزیع فراوانی ارائه فقره های اطلاعاتی بالای صفحه
- ۴۹ فهرست مندرجات (ISO 8: 4.2) در مجله های گروه سوم
- جدول شماره ۲۰: توزیع فراوانی تعداد ارائه فقره های اطلاعاتی بالای
- ۵۰ صفحه فهرست مندرجات (ISO 8: 4.2) در مجله های گروه سوم
- جدول شماره ۲۱: توزیع فراوانی ارائه فقره های اطلاعاتی فهرست مندرجات
- ۵۱ (ISO 18: 6.2) در مجله های گروه اول
- جدول شماره ۲۲: توزیع فراوانی تعداد موارد رعایت فقره های اطلاعاتی
- ۵۲ فهرست مندرجات (ISO 18: 6.2) در مجله های گروه اول
- جدول شماره ۲۳: توزیع فراوانی ارائه فقره های اطلاعاتی فهرست مندرجات
- ۵۳ (ISO 18: 6.2) در مجله های گروه سوم
- جدول شماره ۲۴: توزیع فراوانی ارائه فقره های اطلاعاتی فهرست مندرجات
- ۵۴ (ISO 18: 6.2) در مجله های گروه سوم

- جدول شماره ۲۵: توزیع فراوانی ارائه فقره های اطلاعاتی فهرست مندرجات
- ۵۵ در مجله های گروه سوم (ISO 18: 6.2)
- ۵۸ جدول شماره ۲۶: توزیع فراوانی ارائه عنوان مکرر (9 : ISO8) در مجله های گروه اول
- جدول شماره ۲۷: توزیع فراوانی تعداد موارد رعایت فقره های اطلاعاتی عنوان
- ۵۹ مکرر (9 : ISO 8) در مجله های گروه اول
- ۶۰ جدول شماره ۲۸: توزیع فراوانی ارائه عنوان مکرر (9 : ISO 8) در مجله های گروه دوم
- جدول شماره ۲۹: توزیع فراوانی رعایت فقره های اطلاعاتی عنوان مکرر
- ۶۱ (9 : ISO 8) در مجله های گروه دوم
- جدول شماره ۳۰: توزیع فراوانی ارائه فقره های اطلاعاتی عنوان مکرر (9 : ISO 8)
- ۶۲ در مجله های گروه سوم
- جدول شماره ۳۱: توزیع فراوانی تعداد رعایت فقره های اطلاعاتی عنوان
- ۶۳ مکرر (9 : ISO 8) در مجله های گروه سوم
- جدول شماره ۳۲: میانگین و درصد رعایت استاندارد در بخش های مختلف مجله
- ۶۴ در گروه های سه گانه مجلات
-
- جدول شماره ۳۳: میانگین کل و درصد کل رعایت استاندارد در بخش های مختلف مجله در
- ۶۸ گروه های سه گانه مجلات
- ۷۰ جدول شماره ۳۴: توزیع فراوانی مجله های گروه اول براساس تقسیمات موضوعی اصلی
- جدول شماره ۳۵: میانگین و درصد همخوانی با استانداردهای ایزو در مجله های گروه اول
- ۷۱ براساس موضوعات اصلی (عام)
- جدول شماره ۳۶: میانگین و درصد رعایت استاندارد در مجله های گروه اول براساس
- ۷۴ موضوع های فرعی
- ۷۷ جدول شماره ۳۷: توزیع فراوانی گروه های سه گانه مجلات براساس ناشر
- جدول شماره ۳۸: میانگین و درصد رعایت استاندارد در گروه های سه گانه مجلات
- ۷۸ براساس ناشر
- ۸۰ جدول شماره ۳۹: توزیع فراوانی مجلات براساس دوره انتشار
- جدول شماره ۴۰: میانگین و درصد رعایت استاندارد در بخشهای مختلف مجله در گروه های
- ۸۱ سه گانه مجلات براساس دوره انتشار

فصل اول